

Khu BTTN Pù Hu

Tên khác

Không có

Tỉnh

Thanh Hóa

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Có

Vĩ độ

20°23' - 20°35' vĩ độ Bắc

Kinh độ

104°44' - 105°01' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

10b - Bắc Đông Dương

Tình trạng bảo tồn

Pù Hu là khu bảo tồn mới được đề xuất và không có trong hệ thống Rừng đặc dụng Việt Nam theo Quyết định Số 194/CT. Tuy vậy, năm 1998 Viện Điều tra Quy hoạch Rừng đã xây dựng dự án đầu tư cho khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu. Diện tích Khu bảo tồn thiên nhiên được đề xuất trong dự án đầu tư là 35.089 ha, trên địa phận hành chính của xã Xuân Hoa, huyện Mường Lát, tỉnh Thanh Hoá (Anon. 1998a). Dự án đầu tư đã được Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn phê chuẩn theo công văn số 557/BNN-KH, ngày 9/2/1999. Sau đó, ngày 20/3/1999, Ủy ban Nhân dân tỉnh Thanh Hoá cũng đã phê duyệt dự án đầu tư theo Quyết định số 447/XD-UB. Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu được thành lập nhưng chưa có quyết định công nhận của Chính phủ (Chi cục Kiểm lâm Thanh Hoá 2000). Pù Hu đã được đưa vào danh sách các khu rừng đặc dụng đến năm 2010 với diện tích 35.089 ha, trong đó diện tích có rừng là 23.849 ha (Cục Kiểm lâm 1998).

Ngày 24/4/1999, Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hoá đã ra quyết định thành lập ban quản lý Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu. Ban quản lý hiện có 36 cán bộ, làm việc ở 15 trạm bảo vệ và một trụ sở chính. Khu bảo tồn hiện trực thuộc Chi cục

Kiểm lâm Thanh Hoá (Chi cục Kiểm lâm Thanh Hoá 2000).

Theo Chi cục Kiểm lâm Thanh Hoá (2000) khu bảo tồn có một phân khu bảo vệ nghiêm ngặt với diện tích 19.194 ha và một phân khu phục hồi sinh thái với diện tích 15.895 ha. Ngoài ra, còn có một phân khu hành chính dịch vụ với diện tích 14 ha và vùng đệm có diện tích 40.000 ha. Vùng đệm gồm 11 xã: Trung Lý, Hiền Kiệt, Hiền Chung, Nam Tiến, Phú Sơn, Thanh Xuân, Thiên Phú, Trung Sơn, Trung Thành, Phú Thành và Phú Xuân.

Địa hình và thủy văn

Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu là một khối núi nằm ở phía Tây của vành đai núi đá vôi chạy theo hướng Tây - Nam, từ khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Pù Luông tới Vườn Quốc gia Cúc Phương. Tuy nhiên, về mặt địa chất thì Pù Hu chủ yếu là vùng núi đất với thành phần đá mẹ phức tạp, bao gồm đá granite, riolite, sa thạch, phiến thạch, cuội kết, đá cát và đá vôi. Đỉnh cao nhất ở Pù Hu là núi Hoc (1.440 m) nằm ở phía Bắc khu bảo tồn. Phía Nam có một số đỉnh cao không có tên cao 1.390 m và 1.420 m. Về phía bắc, phía đông và phía nam của các đỉnh núi này độ cao giảm mạnh cho

tới các thung lũng sông Mã và sông Luông. Điểm thấp nhất trong khu bảo tồn dưới 50 m.

Khối núi Pù Hu bị chia cắt mạnh bởi các con suối trong khu vực. Các con suối nằm ở phía tây, phía bắc và phía đông của khu bảo tồn chảy vào sông Mã. Các con suối ở phía Nam khu bảo tồn chảy vào sông Luông, sau đó chảy vào sông Mã là sông chính của vùng Bắc Trung Bộ. Lưu vực của sông này bao gồm diện tích phía bắc tỉnh Hủa Phan của Lào, và tỉnh Thanh Hoá.

Đa dạng sinh học

Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu có 2 kiểu rừng chính. Rừng thường xanh đất thấp phân bố ở độ cao dưới 700 m, với các loài thực vật ưu thế thuộc họ Đậu Fabaceae, họ Xoan Meliaceae và họ Bồ hòn Sapindaceae. ở những nơi có độ cao thấp hơn, kiểu rừng này đã bị tàn phá để lấy đất làm nương rẫy. Kiểu rừng thường xanh núi thấp phân bố ở độ cao trên 700 m, với các loài thực vật ưu thế của họ Dẻ Fagaceae, họ Dâu tằm Moraceae và họ Re Lauraceae (Anon. 1998a).

Theo dự án đầu tư, Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu có một số loài thú có giá trị bảo tồn như Gấu ngựa *Ursus thibetanus*, Gấu chó *U. malayanus*, Báo *Panthera pardus*, Bò tót *Bos gaurus* và Vượn - có thể là loài Vượn đen má trắng *Hylobates leucogenys* (Anon. 1998a). Toàn bộ những thông tin này được thu thập từ các đợt khảo sát thực địa ở tỉnh Thanh Hoá năm 1997. Những số liệu từ các đợt khảo sát này là cơ sở cho việc quy hoạch các khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hu và Pù Luông.

Khu hệ chim ở Pù Hu chưa được khảo sát đầy đủ, mặc dầu vậy cũng đã ghi nhận được 2 loài chim có giá trị bảo tồn trong vùng là Trèo cây mỏ vàng *Sitta solangiae* là loài bị đe dọa toàn cầu ở mức sẽ nguy cấp ở mức, và Khướu mỏ dẹt vân nam *Paradoxornis atrosuperciliaris* là loài sắp bị đe dọa toàn cầu (Lê Trọng Trãi, Viện Điều tra Quy hoạch Rừng pers. comm.). Đáng chú ý nhất là việc phát hiện loài Trèo cây mỏ vàng, bởi vì đây là loài có vùng phân bố hẹp, trong khi việc ghi nhận loài Khướu mỏ dẹt vân nam xác nhận vùng phân bố mở rộng về phía nam xa nhất của loài này ở Việt Nam.

Các vấn đề về bảo tồn

Theo Chi cục Kiểm lâm Thanh Hoá (2000), có 2.876 người dân sinh sống bên trong khu bảo tồn, và dân số ở vùng đệm là 29.537 người. Dân cư trong khu vực gồm các dân tộc Thái, H'mông, Dao và Kinh. Chi cục Kiểm lâm Thanh Hoá (2000) cho biết mối đe dọa lớn nhất đối với đa dạng sinh học trong khu vực là phá rừng làm nương rẫy. Trong khu bảo tồn có tới 5.647 ha diện tích đất canh tác nông nghiệp. Ngoài ra, việc săn bắt, khai thác lâm sản trái phép, di dân tự do và lửa rừng cũng là các nhân tố đe dọa giá trị đa dạng trong vùng.

Quốc lộ 15 chạy dọc sông Mã tới phía Đông khu bảo tồn Pù Hu hiện nay đang được nâng cấp (A. Tordoff, BirdLife International pers. comm.). Cùng với việc nhập cư trái phép thì việc nâng cấp đường sẽ thu hút việc di dân tới khu vực gần đường tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động khai thác lâm sản. Do đó, việc nâng cấp đường có thể làm tăng áp lực của con người đối với khu bảo tồn.

Khu bảo tồn Pù Hu nằm gần phía Tây Bắc Khu bảo tồn thiên nhiên Xuân Nha và phía Đông Khu bảo tồn thiên nhiên đề xuất Pù Luông. Tuy hiện tại thảm thực vật rừng giữa các khu bảo tồn này không liên tiếp nhau, nhưng các hoạt động khoanh nuôi phục hồi rừng có thể tạo ra các hành lang sinh cảnh giữa chúng. Bởi vậy, Pù Hu có thể là một cấu thành nằm trong một hệ thống bảo tồn liên hoàn các khu bảo tồn trong khu vực nhằm bảo vệ các diện tích rừng dọc ranh giới hai tỉnh Thanh Hoá và Hoà Bình, từ Vườn quốc gia Cúc Phương tới biên giới Việt Lào.

Các giá trị khác

Pù Hu đóng vai trò quan trọng đối với việc phòng hộ đầu nguồn sông Mã.

Các dự án có liên quan

Chưa có thông tin.

Tài liệu tham khảo

Anon. (1998a) [Investment plan for Pu Hu Nature Reserve, Thanh Hoa province]. Hanoi: Forest Inventory and Planning Institute. In Vietnamese.

Anon. (1998b) [Summary of investment plan for Pu Hu Nature Reserve, Thanh Hoa province]. Hanoi: Forest Inventory and Planning Institute. In Vietnamese.

Thanh Hoa Provincial FPD/Chi cục Kiểm lâm Thanh Hoá (2000) [FPD questionnaire]. Thanh Hoa: Thanh Hoa Provincial Forest Protection Department. In Vietnamese.